

Bruselj, 20. februar 2018
(OR. en, hr)

Medinstitucionalna zadeva:
2015/0148 (COD)

6053/1/18
REV 1 ADD 1

CODEC 178
CLIMA 23
ENV 71
ENER 45
TRANS 65
IND 44
COMPET 64
MI 75
ECOFIN 96

DOPIS O TOČKI POD „I/A“

Pošiljatelj:	generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	Odbor stalnih predstavnikov/Svet
Zadeva:	Osnutek direktive Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Direktive 2003/87/ES za krepitev stroškovno učinkovitega zmanjšanja emisij in nizkoogljičnih naložb ter Sklepa (UE) 2015/1814 (prva obravnava) – sprejetje zakonodajnega akta = izjave

Izjava Slovenije in Portugalske

Slovenija in Poljska podpirata reformo sistema EU za trgovanje z emisijami (EU ETS) in priznavata, da je dogovor o četrtem svežnju zakonodaje (2021–2030) bistveno okrepil delovanje EU ETS.

Najpomembnejše prilagoditve v EU ETS, ki so potrebne za uresničitev cilja EU v zvezi z zmanjšanjem emisij toplogrednih plinov za vsaj 40 % do leta 2030, kot je dogovorjeno z okvirom podnebne in energetske politike do leta 2030, so povečanje linearnega faktorja zmanjšanja ter prilagoditve rezerve za stabilnost trga in porazdelitev brezplačnih dodelitev. Slovenija in Portugalska tudi pozdravljata dogovor, da bodo določbe nove direktive o ETS, vključno s pravili o selitvi virov CO₂ in LRF, redno pregledovane in da bo Komisija pri vsakem pregledu stanja v okviru Pariškega sporazuma presodila, ali so potrebne dodatne politike ali ukrepi.

Kljub navedenim pozitivnim elementom reforme EU ETS pa dogovor, dosežen v trialogu, presega sporazum o okviru podnebne in energetske politike za leto 2030 glede elementov, povezanih s skladom za modernizacijo. Slovenija in Portugalska menita, da pogojno povečanje sklada za modernizacijo za več kot 2 % nad splošno zgornjo mejo, o katerem se je oktobra 2014 dogovoril Evropski svet, ni upravičeno z vidika solidarnosti, saj sklad za modernizacijo prinaša koristi samo državam članicam, katerih BDP je nižji od 60 % povprečja EU. Ker so tudi ostali elementi EU ETS koristni izključno samo za te države članice, dogovorjeno pogojno povečanje ruši uravnoteženost dogovora, ki ga je sprejel Evropski svet.

Glede na to, da je navedeni prag arbitraren in izključuje druge manj razvite države, kot sta Slovenija in Portugalska, v katerih je BDP na prebivalca precej nižji od povprečja EU in ki se prav tako soočajo z izzivi pri preoblikovanju energetskega sektorja, upamo, da to povečanje ne bo izvedeno, in tudi, da bo v vseh prihodnjih reformah EU ETS ponovno vzpostavljena prvotno dogovorjena uravnoteženost glede solidarnostnih mehanizmov, ki so vključeni v EU ETS.

Poleg tega je v končnem kompromisnem dogovoru navedeno, da naj bi bilo pogojno povečanje sklada za modernizacijo tudi odgovor na pomisleke Evropskega parlamenta, ki se nanašajo prav na prehod na družbe z nizkimi emisijami ogljika. Poudariti želimo, da bo ta prehod izziv za celotno EU. Zato bi ga morali pri prihodnjih pregledih zakonodaje obravnavati v širšem obsegu in ne samo z vidika najmanj razvitih držav članic EU.

Izjave Komisije

Linearni faktor zmanjšanja

Sistem EU za trgovanje z emisijami (EU ETS) je osrednji instrument EU za uresničitev njenega podnebne cilja omejitve povišanja svetovne povprečne temperature na precej manj kot 2 °C nad predindustrijsko ravno, kot je bilo dogovorjeno s Pariškim sporazumom. V skladu s tem ciljem ter podnebno in energetske politiko do leta 2030 sta pregled sistema EU za trgovanje z emisijami in povečanje linearnega faktorja zmanjšanja s 1,74 % na 2,2 % prva koraka k uresnitvi cilja EU za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov v Uniji za vsaj 40 % do leta 2030. Komisija se zaveda, da so potrebna nadaljnja prizadevanja in bolj ambiciozni cilji za doseg cilja EU glede emisij toplogrednih plinov do leta 2050, da bi zmanjšali emisije toplogrednih plinov v skladu z doseganjem dolgoročnih ciljev Pariškega sporazuma in je v svoji oceni učinka, ki je priložena okviru podnebne in energetske politike do leta 2030, navedla, da bi bilo za omejitev zgornje meje na tej ravni potrebno nadaljnje povečanje linearnega faktorja zmanjšanja do leta 2050. Komisija se zavezuje, da bo pri prihodnjem pregledu te direktive preučila povečanje linearnega faktorja zmanjšanja v luči razvoja dogodkov na mednarodni ravni, ki zahtevajo zaostritev politik in ukrepov Unije.

Emisije iz pomorskega prometa

Komisija je seznanjena s predlogom Evropskega parlamenta. Aprila 2018 naj bi Mednarodna pomorska organizacija (IMO) odločala o začetni strategiji za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov iz ladij. Komisija bo hitro ocenila in ustrezno poročala o rezultatu, zlasti o ciljih v zmanjšanja emisij in seznamu ukrepov za njihovo doseganje, vključno s časovnim načrtom za sprejetje takih ukrepov. Pri tem bo preučila, kateri nadaljnji ukrepi so primerni za zagotovitev pravičnega prispevka tega sektorja, vključno z nadaljnjim ukrepanjem, ki ga predlaga Parlament. V okviru novih zakonodajnih ukrepov na področju emisij toplogrednih plinov v pomorstvu bo Komisija ustrezno upoštevala spremembe v zvezi s tem, ki jih je sprejel Evropski parlament.

Pravičen prehod v regijah, ki pridelujejo veliko premoga in so zelo ogljično intenzivne

Komisija ponovno poudarja zavezo, da bo oblikovala posebno pobudo, ki bo v državah članicah zagotavljala podporo po meri za pravičen prehod v regijah, ki pridelujejo veliko premoga in so zelo ogljično intenzivne.

V ta namen bo sodelovala z deležniki iz teh regij, da bi zagotovila smernice, zlasti za dostop do ustreznih skladov in programov ter njihovo uporabo, ter spodbujala izmenjavo dobrih praks, vključno z razpravami o industrijskih načrtih in potrebah po preusposabljanju.

Zajemanje in uporaba ogljika

Komisija je seznanjena s predlogom Evropskega parlamenta, da bi emisije, ki se dokazano zajemajo in uporabljajo in so zato trajno vezane, izvzeli iz obveznosti predaje pravic po sistemu EU za trgovanje z emisijami. Te tehnologije še niso dovolj zrele za odločitev o njihovi prihodnji regulativni obravnavi. Glede na tehnološki potencial tehnologij zajemanja in uporabe CO₂ se Komisija zavezuje, da bo v naslednjem obdobju trgovanja preučila njihovo regulativno obravnavo, da bi ob morebitnih prihodnjih pregledih direktive preučila, ali so potrebne spremembe regulativne obravnave. Komisija bo v zvezi s tem ustrezno pretehtala možnosti teh tehnologij, ki prispevajo k znatnemu zmanjšanju emisij, ne da bi pri tem ogrozila okoljsko celovitosti sistema EU za trgovanje z emisijami.

Izjava Republike Hrvaške

Republika Hrvaška podpira cilje predloga direktive Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Direktive 2003/87/ES za krepitev stroškovno učinkovitega zmanjšanja emisij in nizkoogljičnih naložb, saj meni, da je ta predlog ključen za podnebno politiko EU in za uspešno izvajanje Pariškega sporazuma

Vendar pa Republika Hrvaška meni, da sedanje besedilo Direktive 2003/87/ES in sedanji predlog za spremembo in dopolnitev Direktive 2003/87/ES postavljata Hrvaško v neenakopraven položaj glede skupne količine pravic, ki jih države članice prodajo na dražbi, in je zato v pogajanjih zahtevala ustrezne spremembe.

Republika Hrvaška še vedno meni, da je treba spremeniti drugi pododstavek člena 10(2) Direktive 2003/87/ES, ker sedanja določba ne zajema izračuna za hrvaški del pravic za prodajo na dražbi. V navedeni določbi je določeno, katere preverjene emisije bi bilo treba uporabiti za države članice, ki leta 2005 niso sodelovale v sistemu Skupnosti. V zvezi s tem je Republika Hrvaška na seji Sveta za okolje 28. februarja 2017 predlagala, da se črtajo besede „v sistemu Skupnosti“ v drugem pododstavku člena 10(2) Direktive 2003/87/ES.

Opozarjamo, da je Evropska komisija leta 2013 izračunala hrvaški del pravic za prodajo na dražbi, ne da bi pri tem upoštevala vse parametre, dogovorjene v pogajanjih o pristopu Republike Hrvaške k Evropski uniji. Evropska komisija je pri izračunu pravic Republike Hrvaške za prodajo na dražbi uporabila skupno količino toplogrednih plinov Republike Hrvaške v okviru sistema za trgovanje z emisijami, ki je določen za vključitev v celotno količino emisij EU, in ne preverjenih emisij za leto 2007, kot je bilo dogovorjeno v pogajanjih. Treba je poudariti, da je skupna količina za Republiko Hrvaško manjša in je zato Republiko Hrvaški dodeljenih manj pravic za prodajo na dražbi. Poleg tega je dejstvo, da je ta skupna količina nižja tudi za vse druge države članice, vendar so bili njihove pravice za prodajo na dražbi izračunane na podlagi preverjenih emisij za leto 2005 ali 2007 ali povprečja v obdobju 2005–2007, odvisno od tega, kar je bilo zanje ugodneje.

Navedeno spremembo smo torej predlagali zato, da bi se izognili morebitnim različnim razlagam glede uporabe določb Direktive 2003/87/ES za Republiko Hrvaško in da bi v skladu s tem zagotovili dosledno in enotno uporabo točke (a) člena 10(2) te direktive v vseh državah članicah, vključno z Republiko Hrvaško. Glede na to, da navedena sprememba ni bila vključena v končno kompromisno besedilo, se bo Republika Hrvaška vzdržala glasovanja v zvezi s sprejetjem tega zakonodajnega predloga.